

MISA CRIOLLA

ARGENTÍNSK MESSA EFTIR ARIEL RAMÍREZ

SELKÓRINN,
BUBBI MORTHENS
OG JÓHANN HELGASON

ÁSAMT HLJÓMSVEIT
FLYTJA SUÐURAMERÍSKA TÓNLIST

AUK MESSUNNAR ER FLUTT LÉTT TÓNLIST
FRÁ ARGENTÍNU, PERÚ OG VENESÚELA
ÁSAMT TÓNLIST EFTIR
BUBBA MORTHENS OG JÓHANN HELGASON

BORGARLEIKHÚSIÐ
25. OG 26. NÓVEMBER 2001

STJÓRNANDI JÓN KARL EINARSSON

Það hefur lengi verið áhugamál Selkórsins að virkja til samstarfs listamenn búsetta á Seltjarnarnesi. Þegar hugmyndin um flutning Misa Criolla fæddist komu strax upp í hugann tveir öndvegis tónlistarmenn sem búsettir eru á Seltjarnarnesi, þeir Jóhann Helgason og Bubbi Morthens. Messan er skrifuð fyrir kór og tvær einsöngsraðdir, raddir sem henta þeim félögum framúrskarandi vel. Jóhann og Bubbi hafa verið í fremstu röð íslenskra dægurlagahöfunda og flytjenda síðustu árin og er það er sérstakur heiður fyrir Selkórinn að vinna að þessu verkefni með þeim. Auk messunnar flytur kórinn tónlist frá Suður-Ameríku og lög eftir Jóhann. Jafnframt flytur Bubbi sjálfur nokkur af sínum eigin lögum.

SELKÓRINN

Selkórinn var stofnaður á Seltjarnarnesi árið 1968 og hefur því starfað í rúm 30 ár. Starf kórsins er fjölbreytt, hann heldur árlega jóla- og vortónleika og kemur auk þess oft fram við önnur tækifæri í heimabæ sínum á Seltjarnarnesi og viðar. Kórinn hefur ferðast nokkuð erlendis, m.a. um Norðurlöndin og tók t.d. þátt í Zemléni Arts Festival í Ungverjalandi árið 1995 og fór í söngferð til Norður-Ítalíu sumarið 1998. Viðfangsefni kórsins hafa verið íslensk og erlend tónlist af ýmsum toga, alþýðleg sönglög, ættjarðartónlist, sálmar og messur eftir meistarana. Af viðfangsefnum síðustu ára má nefna *Te Deum* eftir Mozart, *Messu í G-dúr* eftir Schubert, *Ástarvalsa* Brahms og *Jesu Meine Freude* eftir J. S. Bach. Í október 1998 söng kórinn *Messu í C dúr* k 220 eftir Mozart og *Requiem* eftir Gabriel Fauré ásamt Sinfóniuhljómsveit Íslands undir stjórn Bernharðar Wilkinsonar. Í maí 2000 sameinaðist kórinn Söngsveitinni Fílharmóníu við frumflutning *Immanuels* eftir Þorkel Sigurbjörnsson ásamt Sinfóniuhljómsveit Íslands. Stjórnandi var Bernharður Wilkinson. Raddir Selkórsins er Þuriður G. Sigurðardóttir en Jón Karl Einarsson hefur stjórnað Selkórnum frá 1991.

EINSÖNGVARARNIR

BUBBI MORTHENS (f. 1956) hefur víða komið við á löngum ferli sínum. Hann er einn okkar ástsælustu tónskálða og tónlistarflytjenda í dægurlagageiranum og hefur samið mikil af þeirri tónlist sem vinsælust hefur verið síðustu áratugina. Athygli vakti hljómplatan *Von sem Bubbi gaf út* árið 1992 og var tekin upp á Kúbu. Á þessum tónleikum flytur Bubbi tvö lög af þessari plötum.

JÓHANN HELGASON (f. 1949) er afkastamikill lagahöfundur og hefur samið mörg af vinsælustu dægurlögum Íslendinga, dægurlög sem mörg hver eru orðin sígild. Pekktastur er Jóhann fyrir samstarf sitt við Magnús Sigmundsson (*Magnús og Jóhann*) og svo sem annar helmingur dúettins *Pú og ég*. Á undanförnum árum hefur Jóhann gefið út frumsamið efni reglulega, bæði í eigin flutningi og annarra, m.a. lög við ljóð þekktra íslenskra skálda.

HLJÓMSVEITIN

Árni Scheving:	harmónika og slagverk
Gunnar Hrafnsdóttir:	bassi
Jón Árni Þórisson:	gítar
Kjartan Valdimarsson:	pianó
Magnús R. Einarsson:	mandolín
Þorvaldur Þór Þorvaldsson:	slagverk

STJÓRNANDINN

Jón Karl Einarsson, stjórnandi Selkórsins, útskrifaðist frá tónmenntadeild Tónlistarskólans í Reykjavík árið 1976. Hann kenndi tónmennt við Barnaskólan á Akranesi frá 1976 til 1979 er hann var ráðinn skólastjóri Tónlistarskólans á Akranesi. 1976 stofnaði hann Barnakór Akraness sem vann til verðlauna í alþýðlegri kóraseppni á Spáni árið 1984. Jón Karl var ráðinn skólastjóri Tónlistarskólans á Seltjarnarnesi 1985 og stjórnaði þá kór Kennaraháskólans. Hann hefur verið stjórnandi Selkórsins síðan vorið 1991.

EFNISSKRÁ

ESTRELLITA DEL SUR

(LITLA STJARNA ÚR SUÐRI)

VALS FRÁ PERÚ

HÖFUNDUR FELIPE CORONEL RUEDA, ENRIQUE ITURRIAGA ÚTSETTLI.

CANDOMBLÉ

HÖFUNDUR OSCAR ESCALADA

LA CHAPARRITA

PJÓÐLAG FRÁ VENESÚELA

ÚTSETNING VIVIAN TABBUSH

OTONO PORTENO

(HAUST í BUENOS AIRES)

HÖFUNDUR ASTOR PIAZZOLLA (1921-1992),

ÚTSETNING OSCAR ESCALADA.

MEÐAN DAGUR ER

LAG JÓHANN HELGASON,

VIÐ LJÓÐ MARGRÉTAR JÓNSDÓTTUR (1883-1971)

ÚTSETNING SIGURÐUR GEIRSSON

HEIÐLÓ

LAG JÓHANN HELGASON,

VIÐ LJÓÐ KRISTJÁNS FRÁ DJÚPALÆK (1916-1994)

ÚTSETNING JÓN KARL EINARSSON

MYRKUR, SJÓR OG SANDUR

BORGARBARN

LÖG OG TEXTAR BUBBI MORTHENSSON

MISA CRIOLLA

ARIEL RAMÍREZ

ÍSLENSKR TEXTI JÓN KARL EINARSSON

KYRIE

GLORIA

CREDO

SANCTUS

AGNUS DEI

TÓNLISTIN

ESTRELLITA DEI SUR

Litla stjarna úr suðri. Vals frá Perú.

Höfundur er Felipe Coronel Rueda en Enrique Iturriaga útsetti.

Valsinn á upphaf sitt í Evrópu um 1800 og barst þaðan til nýja heimsins. Vegna þess hve valsinn varð vinsæll í Perú hefur hann stundum verið kallaður Perúvalsinn.

Sumum þykir textinn kannski ekki merkilegur en er það ekki sígilt að yrkja um kramin hjörtu og deyðandi brjóstverki þegar ástin er langt í burtu?

CANDOMBLÉ

Taktur Candomblé er nálægt tangótakti. Eins og margir suðuramerískir söngvar er þessi undir áhrifum frá afrískum takti en Candomblé er dans frá Rio de la Plata í Argentínu. Hann er vinsæll í Uruguay þar sem oft er leikið undir dansinum með ásláttarhljóðfærum af ýmsum stærðum og gerðum.

Höfundur er Oscar Escalada, kennari í hljómsveitarstjórn og tónsmíðum við Háskólann í La Plata í Argentínu. Hann stofnaði m.a. „Kór nýja heimsins“ (Coral del Nuevo Mundo) sem víða hefur komið fram, söng m.a. Misa Criolla í Pétrurskirkjunni í Róm aldamótaárið 2000. Escalada er nú varافorseti Argentínska kórasambandsins auk þess sem hann gegnir ýmsum opinberum störfum í tengslum við tónlist.

Textinn er einfaldur: Herra...miskunna þú mér ...

LA CHAPARRITA

Létt þjóðlag frá Venesúela, með merkingarlausum texta, orðin aðeins til vegna söngsins. Norðausturhluti Venesúela, þar sem La Chaparrita er venjulega sungin, er þekktur fyrir „quattro“-leikara sína. Quattroinn er líttill fjögurra strengja gítar, um 30 sm langur. Með þessu hljóðfæri ná þjóðlagaflytjendur margvíslegum takti og hljómi við hin glaðlegu þjóðlög sín. Í þessari útsetningu koma fyrir orðin *cha curru cucha* og eiga þau að endurspeglu þetta hljóðfæri.

Hér er sungin útsetning Vivian Tabbush sem býr í Buenos Aires, höfuðborg Argentínu. Hann er lærður selló- og píanóleikari, auk þess að vera kórstjórnandi. Hann hefur skrifnað mikið fyrir kvikmyndir og kórútsetningar hans eru vel þekktar og oft fluttar í Argentínu.

Golpe og Joropo eru sígildir þjóðdansar í Venesúela og er La Chaparrita táknrænn fyrir Golpe. Dansarnir eru mjög taktfastir og um leið og daman sveiflar víðu pilsinu slær herrann taktinn í 6/8 með tréklossum sínum.

Það er kannski óþarfi að kafa djúpt í textann, sbr. það sem áður er sagt um textagerðina, en þar segir m.a.: Syngdu fyrir mig chaparrita eins og þú söngst í gær því ég vil syngja chaparrituna fyrir konu mína þegar ég giftist...o.s.frv.

OTOÑO PORTEÑO

Haust í Buenos Aires. Höfundur Astor Piazzolla (1921-1992), útsetning Oscar Escalada.

Piazzolla skifaði fjóra tangóa um árstíðir Buenos Aries á árunum 1965-1969. Piazzolla var fæddur í Mar del Plata í Argentínu og var af ýmsum talinn stærstur „dægurlagahöfunda“ sinnar tíðar. Tónsmiðar hans í tangótakti voru byltingarkenndar og ollu ólgu í hópi þeirra er aðhyltust hefðbundinn tangó. Að lokum var hann þó tekinn í sátt þar sem tónlist hans kom hinum argentínska tangó á stall.

Hér er textinn ekki flókinn, þó erfitt geti verið að flytja hann: Po bo do bo dom bom bom pam pam pi ram pi ra ba ri ba ram...

MEÐAN DAGUR ER

Lag Jóhanns Helgasonar við ljóð Margrétar Jónsdóttur (1883-1971).

Sigurður Geirsson, einn kórfélaga, útsetti lagið.

HEIÐLÓ

Lag Jóhanns Helgasonar við ljóð Kristjáns frá Djúpalæk (1916-1994).

Jón Karl Einarsson, stjórnandi Selkórsins, útsetti lagið.

MYRKUR, SJÓR OG SANDUR

BORGARBARN

Árið 1992 gaf Bubbi Morthens út hljómplötu sem vakti mikla athygli. Platan var tekin upp á Kúbu og sungu innfæddir og léku með Bubba í flestum lögnum. Hér flytur Bubbi tvö lög af þessari plötu.

MISA CRIOLLA

Messa eftir Ariel Ramírez

Petta er óvenjuleg messa, byggð upp eins og aðrar messur en með nokkuð óvenjulegri skipan í raddir og hljómsveit. Hún er samin með það í huga að hún sé flutt af alþýðufólki við undirleik hrynsveitar enda messan grundvölluð á ryðma og hefð rómönsku Ameríku.

RAMÍREZ er frá Santa Fé í Argentínu, fæddur 1921. Hann er sérfræðingur í þjóðfræði föðurlands síns og hefur gert viðtækar rannsóknir á sögu þess og þróun. Um miðja öldina stundaði hann rannsóknir á þjóðfræði Mið-Evrópu við Vínarháskóla. Hann var gerður að félaga í Rómönsku-amerísku menningarstofnuninni í Madríd en þar stundaði hann m.a. rannsóknir á uppruna argentínskrar tónlistar. Ramírez samdi „Misa Criolla“ árið 1963 en hún er einhvers konar samruni alþýðutónlistar og kirkjutónlistar. Hún er byggð á suðuramerískri þjóðlagatónlist, aðallega þó með ryðma og laglínum frá Argentínu. Hljófsæraskipan er nokkuð frjáls en oft er messan flutt með ásláttarhljóðfærum, gítórum, píanói og einsöngvurum.

Kór Langholtskirkju, Hamrahlíðarkórinn og Landsbankakórinn hafa áður flutt messuna hér á landi en þá á spænsku.

FRÁ STJÓRNANDA

Hvers vegna á íslensku? Það var ein fyrsta hugmynd Bubba, þegar farið var að tala við hann um þáttöku í Misa Criolla, að hún yrði þýdd og flutt á íslensku. Mér fannst hugmyndin skrítin í fyrstu en samt spennandi. Nokkrir kórfélagar hafa bent á að messan missir hluta af karakternum við uppátaekið og það er vissulega rétt, en hún fær nýjan í staðinn, hún verður meira kirkjuverk í mínum huga, talar meira til okkar. Leikverk og óperur eru sett á svið í nýjum og nýjum búningi í hverju landi og taka áfram breytingum eftir því sem lengra líður frá ritun. Sum tónskáld hafa ákvæðnar skoðanir á því fyrir hvaða hljóðfæri/raddir þeir eru að skrifa önnur ekki, en við þetta erum við stjórnendur oft hræddir, kannski að óþörfu.

Hvers vegna á íslensku? Ramirez ákvað að nota móðurmálið sitt, spænskuna, í texta verksins en ekki hefðbundna latneska textann vegna þess að hann ætlar samlöndum sínum að skilja textann. Þó margt kórafólk sé orðið vant að fyltja ýmsan bíblíutexta á latinu þá eru kannski ekki margir í hópi áheyrenda hverju sinni sem botna mikið í textanum. Það er einnig vegna þessarar viðleitni höfundar Misa Criolla, að láta verkið höfða til breiðari hóps áheyrenda sem mér fannst strax að það væri eðlilegra að láta óskólaðar raddir syngja sólo hlutana. Báðir einsöngvararnir eiga líka heima á Seltjarnarnesi og því fannst okkur þetta meira eins og verið væri að gera þetta heima í héraði.

Hvers vegna á íslensku? Í dag þegar þetta er skrifð er „dagur íslenskrar tungu“ og það eitt væri kannski næg ástæða til að fyltja Kreola-messuna á íslensku. Íslenska bíblíutextanum er þannig hagað að hann falli sem best að tónlistinni, sé auðveldur í flutningi, frekar en að verið sé að reyna að stuðla eða ríma, hvað þá að reynt sé að hlaða hann skáldlegum innblæstri.

Ég vil þakka sérstaklega þeim Sr. Halldóri Reynissyni og Próf. Einari Sigurbjörnssyni ómetanlega aðstoð við þýðinguna.

MISA CRIOLLA

KYRIE

Ó Drottinn, ver líknsamur okkur
Miskunna þú oss,
Drottinn miskunna þú oss

Kristur, miskunna oss,
miskunna oss, vor Guð
Kristur miskunna okkur öllum

GLORIA

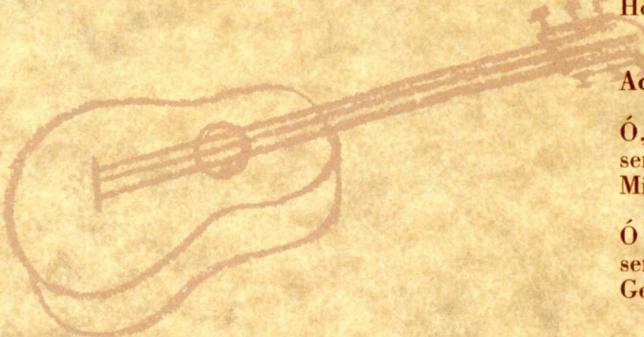
Dýrð sér þér - í hæstum hæðum
og á jörðu - friður með mönnum
friður með mönnum,
þeim sem hann hefur velfóknun á.

Pig við lofum, - göfgum þig Drottinn.
Pig við tignum, - dýrkum þig Drottinn.
Þökk sé þér Drottinn.
Lof og dýrð sé Drottini.
Pér Drottini, Guð allsherjar.
Drottinn, þú almáttugi faðir.

Guðs son okkar frelsari, Jesús Kristur.
Drottinn, Guð heilagt Guðs lamb, föðurins sonur.
Þú sem burt ber allar heimsins syndir,
ver oss náðugur Drottinn.
Heyr bænir vorar Drottinn, Guð
Þú sem ríkir hæst með Guði
Líkna oss, ver oss náðugur.

Dýrð sé þér, - í hæstum hæðum
og á jörðu - friður með mönnum
friður með mönnum
þeim sem hann hefur velfóknun á.

Drottinn vor, - þú einn ert helgur
þú einn Guð, - þú einn ert helgur
því að þú, - þú einn ert helgur
þú einn Guð, þú einn ert helgur.
Þú ríkir himnum á Jesús Kristur.
Ríkir með heilögum anda.
Einn í dýrð hjá Guði föður.
Amen

CREDO

Drottinn, faðir almáttugur,
smiður himinhvels og jarðar.

Ég trúi á Guð, föður almáttugan,
skapara himins og jarðar.
Ég trúi á Jesús Krist,
Guðs einkason, Drottinn vorn,
Sem getinn er af heilögum anda,
faeddur af Maríu mey.
Hann var pyntaður á dögum Pontíusar Pílatusar,
var krossfestur, deyddur og grafinn.
Og hann steig niður til heljar.

Á þriðja degi,
Reis uppfrá dauðum.
Steig upp til himna,
Situr þar við hægri hönd almáttugs Guðs.

Drottinn faðir almáttugur
hann mun þaðan koma að dæma,
dæma lifendur og dauða.

Ég trúi á heilagan anda,
helga almenna kirkju.
Trúi á samfélag helgra
og á fyrirgefning synda.
Trúi á upprisu mannsins
og á eilíft, eilíft líf.
Amen.

SANCTUS

Helgur, helgur, helgur.
Vor Guð, Guð í hæstum hæðum.

Helgur, helgur helgur.
Vor Guð, Guð í hæstum hæðum.

Hinnarnir fyllast vegsemð
og á jörðu dýrðarljómi.
Hinnarnir fyllast vegsemð
og á jörðu dýrðarljóminn skær.

Hósanna í upphæðum!
Blessaður sé sá, sem kemur í nafni Drottins, Guðs
Hósanna í upphæðum!

AGNUS DEI

Ó, Guðs lamb, ó Guðs lamb,
sem ber burt heimsins syndir.
Miskunna, miskunna þú oss.

Ó Guðs lamb, ó Guðs lamb,
sem ber burt heimsins syndir.
Gef oss þinn frið.

SELKÓRINN

SÓPRAN

Fríða Kristinsdóttir
Guðbjörg Jónsdóttir
Guðrún E. Gunnarsdóttir
Guðrún Magnúsdóttir
Guðrún Vilhjálmsdóttir
Guðrún P. Björnsdóttir
Hanna Fríða Jóhannsdóttir
Helga Gunnlaugsdóttir
Hekla Pálsdóttir
Helga Kristín Haraldsdóttir
Hildur Einarsdóttir
Hrafnhildur Óttarsdóttir
Inga Erlingsdóttir
Málfríður Finnbogadóttir
Sif Porsteinsdóttir
Svanfríður Blöndal
Póra Björg Álfþórsdóttir
Pórdís Einarsdóttir
Pórunn Ólafsdóttir

ALT

Anna Haraldsdóttir
Álfhildur Álfþórsdóttir
Arndís Inga Sverrisdóttir
Bergþóra S. Þorbjarnardóttir
Birna E. Óskarsdóttir
Guðrún Hafsteinsdóttir
Guðrún Sigþórsdóttir
Helga Hafsteinsdóttir
Hróðný Garðarsdóttir
Karin Schneider
María Guðmundsdóttir
Pála H. Jónsdóttir
Rannveig Ívarsdóttir
Steinunn H. Hannesdóttir
Póra Einarsdóttir
Pórunn Ragnarsdóttir

TENÓR

Björn Grímsson
Egill Sigurðsson
Jón Matthíasson
Páll Gunnlaugsson
Sigurður J. Grétarsson
Valdimar G. Guðmundsson

BASSI

Ásmundur Hafsteinsson
Bjarki Harðarson
Ísleifur Patrick Friðriksson
Jóhann Thoroddsen
Sigurbjörn Einarsson
Sigurður Geirsson
Skúli Þór Magnússon
Stefán Hermannsson
Sturla Már Jónsson

**EFTIR TALIN FYRIRTÆKI
FÁ PAKKIR SELKÓRSINS FYRIR STUÐNINGINN:**

A&P Árnason Intellectual Property Group

ASK - Arkitektar Skógarhlíð 18, Reykjavík

Auglýsingastofa Þórhildar, Skólavörðustíg 14, Reykjavík

Bergís ehf., Réttarhálsi 4, Reykjavík

Bílson ehf., Ármúla 15, Reykjavík

Brúðarkjólateiga Dóru, Faxafeni 9, Reykjavík

Espresso barinn – Blómastofan Eiðistorgi

BYKÓ Hringbraut

Búseti hsf., Skeifunni 19, Reykjavík

Danfoss hf., Skútuvogi 6, Reykjavík

EJS hf., Grensásvegi 10, Reykjavík

Gláma-Kím Arkitektar, www.glamakim.is

Hágreiðslustofan PERMA Eiðistorgi

Háskólagjörlitun, Fálkagötu 2, Reykjavík

HP-húsgögn, Ármúla 44, Reykjavík

Hjól-Vest, v/Essó Ægissíðu 102, Reykjavík

Lista- og menningarnefnd Seltjarnarness

Landsbanki Íslands hf., Seltjarnarnesúsítibú

LOGOS Lögmansþjónusta, Efstaleiti 5, Reykjavík

Mosaik ehf., Hamarshöfða 4, Reykjavík

NESfréttir, fréttablað Seltjarnarnesi

Olís – Léttir þér lífið

Ofnasmíðjan hf. v/Háteigsveg

Pípulagnaverktakar hf., Hlíðarsmára 8 Kópavogi

SHALIMAR, Austurstræti 4, Reykjavík

Úrval Útsýn, tónlistardeild

Porvaldur Jónsson skipamiðlarar ehf.

Vilhjálmsson sf., Sundaborg 1, Reykjavík

Ögurvík hf., Týsgötu 1, Reykjavík

www.argentina.is